

EDAK-EDAU

Kopīgais atzinums 01/2023.

priekšlikumam

**Eiropas Parlamenta un Padomes
Regulai, ar ko paredz papildu
procedūras noteikumus**

**attiecībā uz Regulas (ES) 2016/679
īstenošanu.**

Pieņemts 2023. gada 19. septembrī

Kopsavilkums

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) 2022. gada aprīlī pieņēma paziņojumu, kas liecina par tās pastāvīgo apņemšanos veicināt ciešu pārrobežu sadarbību. Lai gan EDAK ir veikusi svarīgus pasākumus, lai veicinātu sadarbību un ātru izpildi, daži šķēršļi prasa tiesību aktu saskaņošanu. Šajā nolūkā EDAK identificēja to procesuālo aspektu sarakstu, kurus būtu lietderīgi turpmāk saskaņot ("EDAK vēlmju saraksts"), kas tika nosūtīts Eiropas Komisijai 2022. gada 10. oktobrī. Tas cita starpā attiecas uz administratīvo procedūru pušu statusu un tiesībām, procesuālajiem termiņiem, sūdzību pieņemamības vai noraidīšanas prasībām, uzraudzības iestāžu (turpmāk tekstā – "UI") izmeklēšanas pilnvarām un sadarbības procedūras praktisko īstenošanu. Eiropas Komisija 2023. gada 4. jūlijā publicēja priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz papildu procesuālos noteikumus attiecībā uz Regulas (ES) 2016/679 īstenošanu, un oficiāli apspriedās ar EDAK un EDAU saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 2. punktu.

EDAK un EDAU ļoti atzinīgi vērtē to, ka priekšlikuma mērķis ir veicināt datu aizsardzības noteikumu efektīvu izpildi, un tādēļ plāno īstenot daudzus no ieteikumiem, kas ietverti "EDAK vēlmju sarakstā". Tā mērķis ir papildināt Regulu (ES) 2016/679 ("VDAR"), precizējot procesuālos noteikumus, racionalizējot sadarbības un strīdu izšķiršanas mehānismus un saskaņojot izmeklēšanā iesaistīto pušu un sūdzības iesniedzēju procesuālās tiesības pārrobežu lietās. **Lai vēl vairāk uzlabotu VDAR īstenošanas efektivitāti un konsekveni, ir ārkārtīgi svarīgi savlaicīgi pieņemt šo jauno regulu, ņemot vērā šajā kopīgajā atzinumā izklāstītos EDAK un EDAU ieteikumus.**

Kopumā EDAK un EDAU vēlas uzsvērt, ka, lai efektīvi īstenotu VDAR, tostarp piemērojot jauno regulu, ar kuru tiek ieviesti jauni procesuālie pasākumi, kas, iespējams, palielinās pašreizējo uzticamības iestāžu darba slodzi, gan valstu uzticamības iestādēm, gan EDAK būs jānodrošina pietiekami resursi.

Sūdzību pieņemamība un iepriekšēja pārbaude

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 16. pants ļauj abiem likumdevējiem risināt plašu jautājumu klāstu šā noteikuma horizontālās un vispārējās būtības dēļ. Tāpēc tas var ietvert **no sūdzības iesniedzēja saņemtās informācijas saskaņošanu, kas ir apsveicami.** Tas UI atvieglos sūdzību izskatīšanu. Tomēr dažas prasības (proti, identitātes apliecinājums, paraksts un tālruna numurs) rada nevajadzīgus šķēršļus sūdzību iesniedzējiem, un tās būtu jāsvīturo no priekšlikumam pievienotās sūdzības veidlapas vai jāpadara fakultatīvas. Turklāt ir iespējams, ka, lai sūdzības tiktu uzskatītas par pieņemamām, atkarībā no tā, vai konkrētā lieta attiecas uz pārrobežu apstrādi vai nē, uz sūdzībām tiktu attiecinātas atšķirīgas informācijas prasības.

Lai gan priekšlikumā paredzēts, ka veidlapā norādītās informācijas pilnīgums ir prasība, lai sūdzība būtu pieņemama, **, EDAK un EDAU mudina likumdevējus iet tālāk un paredzēt visaptverošu pieņemamības prasību saskaņošanu, kas novērstu pretrunīgas valstu pieņemamības prasības.** Turklāt EDAK un EDAU atzinīgi vērtē termiņa noteikšanu, lai noteiktu sūdzības pilnīgumu un pieņemamību, un iesaka iekļaut iespēju to pagarināt.

Kopīgajā atzinumā arī aicināts **regulā precizēt spēkā esošo kārtību attiecībā uz "iepriekšēju pārbaudi"**, nodrošinot skaidru juridisko pamatu uzraudzības iestādēm izmeklēšanas darbību veikšanai, lai nonāktu pie provizorisks secinājuma par apstrādes pārrobežu raksturu, lietas vietējo raksturu un uzraudzības iestāžu kompetenci.

Sadarbības procedūra un vienprātības panākšana

Attiecībā uz sadarbības mehānismu atzinīgi vērtējama priekšlikumā izklāstītā pieeja vienprātības panākšanas procesa stiprināšanai gan attiecībā uz izmeklēšanas tvērumu, gan uz tās rezultātiem. Jaunie oficiālie procesuālie pasākumi, piemēram, "galveno jautājumu kopsavilkums", kas vadošajai uzraudzības iestādei ("VUI") agrīnā posmā

jāsniedz attiecīgajām uzraudzības iestādēm ("AUI"), var nodrošināt efektīvāku un ciešāku sadarbību. Tomēr, tā kā šie pasākumi ir piemērojami visām VDAR 60. panta lietām, tostarp lielākajai daļai vienkāršu un neapstrīdamu lietu, ir svarīgi nepārslogot UI un tādējādi piedāvāt iespēju VUI, sagatavojot šādus dokumentus, ievērot samērīgu pieeju atkarībā no lietas sarežģītības, vienlaikus nodrošinot, ka KUI vajadzības gadījumā var pieprasīt sīkāku informāciju.

EDAK un EDAU atzinīgi vērtē to, ka priekšlikumā ir ņemta vērā EDAK vēlme sīkāk paskaidrot informācijas apmaiņas tvērumu, saturu un termiņus saskaņā ar VDAR. Šajā kopīgajā atzinumā jo īpaši ir ierosināts precizēt "galveno jautājumu kopsavilkuma" saturu, lai nodrošinātu, ka VUI un KUI ir vienāda izpratne par lietu gan pēc būtības, gan procedūras sākumā un visā tās laikā.

Lai veicinātu vienprātību un izvairītos no strīdu rašanās procedūras beigās, EDAK un EDAU uzskata, ka **"sākotnējie secinājumi", kas adresēti pusēm, uz kurām attiecas izmeklēšana, un "sākotnējais viedoklis" par sūdzības noraidīšanu būtu jādara zināmi KUI, pirms tos iesniedz pusēm, uz kurām attiecas izmeklēšana, vai sūdzības iesniedzējam, tādā pašā veidā kā "galveno jautājumu kopsavilkumu".** VUI vajadzētu būt pienākumam sadarboties ar KUI, pamatojoties uz to piezīmēm, lai atrisinātu jebkādas domstarpības. Ja rodas domstarpības par "galveno jautājumu kopsavilkumu", šajā kopīgajā atzinumā ieteikts, ka VDAR 61. un 62. panta pieprasījumu izmantošana būtu jānosaka par fakultatīvu, nevis obligātu. Tajā pašā laikā **steidzamības procedūra, lai atrisinātu strīdu par izmeklēšanas darbības jomu saskaņā ar priekšlikuma 10. panta 4. punktu, būtu jāuzsāk (iespējams, arī KUI) tikai tad, kad ir skaidrs, ka nav iespējams panākt vienprātību.**

Attiecībā uz **būtiskiem un motivētiem iebildumiem ("BMI")**, ko KUI var izvirzīt par lēmuma projektu, priekšlikuma **18. panta 1. punkts nepamatoti ierobežo BMI definīciju saskaņā ar VDAR.** EDAK un EDAU uzsver, ka KUI joprojām vajadzētu būt iespējai izvirzīt BMI par izmeklēšanas tvērumu, jo īpaši gadījumos, kad VUI nav izdevusi vai nav ievērojusi EDAK steidzamu saistošu lēmumu par izmeklēšanas tvērumu saskaņā ar priekšlikuma 10. panta 4. punktu. Turklāt KUI vajadzētu būt iespējai izvirzīt BMI par visiem juridiskajiem elementiem un konstatētajiem faktiem vai lietas dokumentiem. **EDAK un EDAU mudina likumdevējus svītrot 18. pantu no priekšlikuma, jo pretējā gadījumā vienprātības panākšana sadarbības procedūras noslēguma posmā būtu ļoti apgrūtināta.**

Lai nodrošinātu ātru un efektīvu izpildi, būtu nepieciešams stingrāks **regulējums attiecībā uz konkrētiem procesuāliem pasākumiem, tostarp termiņiem.** Parasti EDAK un EDAU atzinīgi vērtētu vienlīdzīgāku attieksmi pret procesuālajiem termiņiem un iniciatīvas tiesībām starp VUI un KUI. Jo īpaši pienācīgi pamatotos apstākļos būtu jāparedz pagarināmi termiņi galveno jautājumu kopsavilkuma un sākotnējo konstatējumu iesniegšanai, kā arī galīgā lēmuma pieņemšanai pēc tam, kad ir panākta vienošanās par pārskatīto lēmuma projektu, vai jautājuma nodošanai EDAK strīdu izšķiršanai saskaņā ar VDAR 65. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

EDAK un EDAU atzinīgi vērtē skaidrojumus par tiesībām piekļūt administratīviem lietas materiāliem. Jaunajā regulā varētu sīkāk precizēt dažus elementus, jo īpaši attiecībā uz administratīvās lietas saturu, piekļuves tiesību apjomu, konfidencialitātes deklarāciju un atklāto dokumentu ierobežotu izmantošanu. Ar jaunajiem saskaņotajiem noteikumiem nevajadzētu aizliegt arī konfidenciālas informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm un šādas informācijas izmantošanu, lai īstenotu savas naudas sodu uzlikšanas pilnvaras saskaņā ar VDAR.

Strīdu izšķiršanas un steidzamības procedūras

Saistošie lēmumi saskaņā ar VDAR ir galvenais EDAU instruments, lai nodrošinātu VDAR konsekvētu piemērošanu. Lai gan EDAK un EDAU atzinīgi vērtē priekšlikuma pieeju strīdu izšķiršanas procedūras racionalizēšanai, priekšlikumā iekļautie jaunie aspekti būtu jāprecizē un jāpielāgo, ņemot vērā nepieciešamību ievērot VDAR paredzēto juridisko termiņu saistošu lēmumu pieņemšanai. **EDAK un EDAU sniedz detalizētus ieteikumus par to, kā precizēt**

procedūru, tostarp attiecībā uz nepieciešamību veikt tulkojumus (ja nepieciešams) pirms juridisko termiņu sākuma, nepieciešamo lietas pārbaudi, ko veic EDAK sekretariāts EDAK priekšsēdētāja vārdā, un iesniedzamajiem dokumentiem.

Attiecībā uz **steidzamības procedūras** piemērošanu saskaņā ar VDAR 66. panta 2. punktu priekšlikums **nepamatoti ierobežo pieņemto galīgo pasākumu teritoriālo tvērumu, attiecinot to tikai uz tās UI dalībvalsts teritoriju, kura lūdz steidzamu atzinumu vai lēmumu**. EDAK un EDAU mudina likumdevējus precizēt, ka galīgos pasākumus pieņem kompetentā(-ās) uzraudzības iestāde(-es) un attiecīgā gadījumā to darbības joma ir plašāka nekā pieprasījuma iesniedzējas uzraudzības iestādes teritorija. Tāpēc steidzamais lēmums vai atzinums būtu jāadresē visām KUI, un tam vajadzētu būt tām aistošam. EDAK un EDAU arī sniedz ieteikumus, lai precizētu piemērojamos procesuālos noteikumus.

Sākotnējie konstatējumi, sākotnējais viedoklis par sūdzību noraidīšanu un tiesībām tikt uzklautam

Attiecībā uz izmeklēšanā iesaistīto pušu un sūdzību iesniedzēju procesuālajām tiesībām EDAK un EDAU ļoti lielā mērā atbalsta to tiesību saskaņošanu. Vienlaikus būtu lietderīgi, ja būtu lielāka skaidrība par mijiedarbību un laika grafiku starp šādiem dokumentiem: “galveno jautājumu kopsavilkums”, “sākotnējais viedoklis” par sūdzības noraidīšanu un “sākotnējie konstatējumi”. Jo īpaši attiecībā uz sākotnējiem konstatējumiem, kas sniegti personām, uz kurām attiecas izmeklēšana, EDAK un EDAU saprot, ka provizoriskajos konstatējumos izdarītie secinājumi joprojām ir provizoriski, tāpēc lēmuma projekts, tostarp faktiski veiktie korektīvie pasākumi, var atšķirties no sākotnējos konstatējumos izklāstītajiem secinājumiem, ņemot vērā personu, uz kurām attiecas izmeklēšana, paustos viedokļus. Tā rezultātā tās sniedz ieteikumus, lai uzraudzības iestādēm šajā sakarā dotu pietiekamu rīcības brīvību, ņemot vērā konkrēto gadījumu.

EDAK un EDAU arī atzinīgi vērtē ierosināto prasību iesniegt sūdzību iesniedzējiem “sākotnējo viedokli” par to, ka sūdzība ir pilnībā vai daļēji jānoraida. Tomēr, ja sūdzības iesniedzējs nesniedz komentārus par šo sākotnējo viedokli, sūdzība nebūtu jāuzskata par atsauktu. VUI būtu jāsaņem un jāiesniedz lēmuma projekts neatkarīgi no tā, vai sūdzības iesniedzējs ir sniedzis komentārus.

Strīdu izšķiršanas procesa laikā EDAK un EDAU uzskata, ka priekšlikumā paredzētās izmaiņas, kas ietver prasību EDAK priekšsēdētājam sniegt personām, uz kurām attiecas izmeklēšana, un sūdzības iesniedzējam konkrētos gadījumos “pamatojumu par iemesliem”, neatbilst vienas pieturas aģentūras sistēmas struktūrai, kas paredz, ka KUI ir vienīgais pārzina un apstrādātāja partneris. Priekšlikumā izmantotā pieeja arī nav nepieciešama, ņemot vērā pašreizējo praksi, saskaņā ar kuru puses ir tiesīgas sniegt savus viedokļus uzraudzības iestādēm pirms jautājuma nodošanas EDAK par visiem elementiem, uz kuriem EDAK, iespējams, var palauties. Pašreizējā pieeja labāk ļauj EDAK pienācīgi ņemt vērā šādus viedokļus un pieņemt lēmumu noteiktajos termiņos. Tāpēc EDAK un EDAU mudina likumdevējus atcelt šo prasību un panākt, lai jaunā regula tā vietā saglabātu pašreizējo pieeju tiesībām tikt uzklautam.

Efektīva sadarbība starp valstu uzraudzības iestādēm un EDAU.

Turklāt priekšlikums nodrošina **savlaicīgu iespēju novērst esošos praktiskos šķēršļus efektīvai sadarbībai starp valstu UI un EDAU un otrādi**. Abi likumdevēji var un vajadzētu izmantot LESD 16. panta juridisko pamatu, lai novērstu šos šķēršļus. Tādēļ Kopīgajā atzinumā ir ieteikts šajā nolūkā jaunajā regulā iekļaut īpašu noteikumu, kam būtu būtiska nozīme efektīvas un iedarbīgas sadarbības veicināšanā starp valstu uzraudzības iestādēm un EDAU.

Sūdzību izšķiršana mierizlīguma ceļā

Attiecībā uz sūdzību izšķiršanu mierizlīguma ceļā EDAK un EDAU aicina likumdevējus precizēt un papildināt ar papildu elementiem noteikumu par mierizlīgumu, lai nodrošinātu tā efektīvu īstenošanu, jo īpaši tajās dalībvalstīs, kurās pašlaik nav valsts procesuālo tiesību aktu par sūdzību izšķiršanu mierizlīguma ceļā. Turklāt būtu jāprecizē uzraudzības iestāžu attiecīgās lomas mierizlīguma panākšanā, paziņošanā un noslēgšanā, kā arī mijiedarbība ar VDAR sadarbības procedūru.

Pārskatīšanas klauzula

Visbeidzot, EDAK un EDAU iesaka iekļaut pārskatīšanas klauzulu, saskaņā ar kuru Eiropas Komisija publicē ziņojumu par jaunās regulas izvērtēšanu un pārskatīšanu tajā pašā laikā, kad tā publicē ziņojumu par VDAR novērtēšanu un pārskatīšanu saskaņā ar VDAR 97. pantu.